

Meer kans op balans

De kracht van de wederkerigheid

2024-2030
Bijlage 3

Bijlage 3:

Friese Uitvoeringsagenda Europa en Duitsland vastgesteld door GS

De beleidsbrief Europa en Duitsland gaat uit van de inhoud. Werken op Europese of Duitse schaal is geen doel op zich. In deze Uitvoeringsagenda lopen de beleidsp portefeuilles voorop die hebben of zullen aangegeven op Europese en/ of Duitse schaal te gaan werken. Per onderwerp worden de drie dimensies van werken op Europese schaal op een verschillende manier ingevuld.

Focus, balans en samenhang door integrale planning, monitoring, rapportage en bijsturing	Planning Resultaat	Dimensies
1. De Portefeuillehouder Europa/Duitsland:		Fondsen, Positie, Kaders
1.1. Coördineert binnen het college de integrale sturing op de uitvoering van het Europa- en Duitslandbeleid;	doorlopend	F,P,K
1.2. Adviseert het college aan de voorkant (vanaf planning en ontwikkelingsfasen) over Europese en Duitse beleids- en uitvoeringsvoornemens tegen de achtergrond van het vastgestelde Europa en Duitslandbeleid;	Doorlopend	F,P,K
1.3. Adviseert proactief en op verzoek en vertegenwoordigt als ook het college tijdens de uitvoering van Europa- en Duitslandbeleid de regio Fryslân, in Noord-Nederland, Nederland, en in het buitenland; zie ook 6;	Doorlopend en maatwerk	F, P, K
1.4. Adviseert het college over de tussentijdse voortgangsrapportage aan PS en over eventueel benodigde bijsturingvoorstellen op basis van (vanaf Q 1 2025) vaststaande financiële en beleidsmatige rapportage-indicatoren voor de uitvoering van het Europa- en Duitslandbeleid;	1x per jaar	F, P, K
2. Het team Europa:		
2.1. stelt een integrale beleidsbrief en uitvoeringsagenda op ter uitvoering van het bestuursakkoord Oparbeidzje foar Fryslân.	Q 4 2024	F,P,K
2.2. ontwikkelt een door de directie vastgestelde werkwijze voor planning, monitoring, rapportage en eventuele bijsturing van het Europa- en Duitslandbeleid met de volgende resultaten: 2.2.1. duidelijk en transparant proces met beleidsmatige en financiële indicatoren voor het gebruik van de projectenpijplijn en de lijst van vastgestelde projecten Europa en Duitsland;	Q 1 2025	F,P
2.3. stuurt op de naleving door de hele organisatie van de vastgestelde werkwijze 2.2	doorlopend	F,P

Focus, balans en samenhang door integrale planning, monitoring, rapportage en bijsturing	Planning Resultaat	Dimensies
2.4. verzamelt data, Europa-specifieke kennis en stelt deze aan de dienst zo toegankelijk mogelijke manier beschikbaar: 2.4.1. ontwikkeling toegankelijke tool met basisinformatie voor de dienst 2.4.2. periodieke nieuwsbrief 2.4.3. bijhouden database met voortgangsinformatie	2.4 1 x per jaar 2.4.1. Q 1 / 2 2.4.2 4 x per jaar 2.4.3 doorlopend	F,P,K
2.5. stelt integrale rapportages ten behoeve van GS en PS op;	1 x per jaar	F,P,K
2.6. vertegenwoordigt de provincie in ambtelijke gremia in Europees/Duits brede context en coördineert en verzamelt de eventueel benodigde beleidsmatige input hiervoor. Zie ook 6.	40 x per jaar	F,P
2.7. levert adviseert bij GS- en PS besluiten die betrekking hebben op Europese en Duitse context;	doorlopend	F,P,K
2.8. adviseert en rapporteert de portefeuillehouder Europa en het college over uitvoering Beleid Europa en Duitsland;	doorlopend, PO's	F,P,K
2.9. Een vertegenwoordiger van Team Europa neemt deel aan het PO waar Europa op de agenda staat	doorlopend	F,P,K
2.10. onvoorzien maatwerkadvies aan dienst mits passend binnen formatie	p.m.	p.m.
Taken van de overige Portefeuilles breed	Planning Resultaat	Dimensies
3. De taken van de beleidsportefeuilles en portefeuille public affairs, juridisch en financieel advies zijn:		Fondsen, Positie, Kaders
3.1. integrale coördinatie en sturing op de uitvoering van het Europa- en Duitslandbeleid;	doorlopend	F,P,K
3.2. stemmen integraal (en expliciet met portefeuillehouder Europa) aan de voorkant (vanaf planning en ontwikkelingsfase) af met Portefeuillehouder Europa af over Europese en Duitse beleids- en uitvoeringsvoornemens tegen de achtergrond van het vastgestelde Europa en Duitslandbeleid;	Doorlopend	F,P,K
3.3. nemen op basis van 3.2 expliciet Europa/Duitsland in beleidsbrieven en uitvoeringsagenda's van sectoraal beleid en uitvoering.	Doorlopend en maatwerk	F, P, K
3.4. vragen (proactief) advies aan de portefeuillehouder Europa tijdens de uitvoering van Europees en Duitslandbeleid de regio Fryslân, in Noord-Nederland, Nederland, en in het buitenland;		
3.5. vertegenwoordigen het college tijdens de uitvoering van Europees en Duitslandbeleid voor het eigen beleidsterrein in de regio Fryslân, in Noord-Nederland, Nederland, en in het buitenland en zoeken proactief integraal advies hierover;	Doorlopend, maatwerk	F,P,K
3.6. dragen bij aan tussentijdse voortgangsrapportage aan PS en aan eventueel benodigde bijsturingen voorstellen op basis van (vanaf Q 1 2025) vaststaande financiële en beleidsmatige rapportage-indicatoren voor de uitvoering van het Europese en Duitslandbeleid;	1x per jaar	F, P, K
4. De beleidsteams		
4.1. maken per beleidsdoel een afweging voor de meest passende geografische schaal van werken, waardoor doelstellingen op Europese schaal expliciet uitgewerkt worden in nieuwe beleidsbrieven en uitvoeringsagenda's in relatie tot het Europa- en Duitsland-beleid.	doorlopend	F,P,K

Focus, balans en samenhang door integrale planning, monitoring, rapportage en bijsturing	Planning Resultaat	Dimensies
4.2. werken desgevraagd actief mee aan de ontwikkeling van een nog door de directie vast te stellen werkwijze voor planning, monitoring, rapportage en eventuele bijsturing van het Europa en Duitslandbeleid met het volgende resultaat: duidelijk en transparant proces met beleidsmatige en financiële indicatoren voor het gebruik van de projectenpijplijn en de lijst van vastgestelde projecten Europa en Duitsland;	Q 1 2025	F,P
4.3. dragen actief bij aan de naleving door de hele organisatie van de vastgestelde werkwijze onder 2.2;	doorlopend	F,P
4.4. dragen bij aan de onder 3.4 opgenomen taak van het team Europa.	doorlopend	F,P,K
4.5. stellen besluitvorming op voor GS en PS en leggen deze verplicht voor ter advisering aan het team en de portefeuillehouder Europa;	doorlopend	F,P,K

Daarbij laat de portefeuille Europa de capaciteitsinzet door de betreffende beleidsteams ongemoeid. Dat is de verantwoordelijkheid van het betreffende management. Wel benoemt de portefeuille Europa de daarbij benodigde inzet van capaciteit vanuit het team Europa. Onderstaande uitwerking zijn de verschillende opdrachten aan de diverse actoren die met dit integrale beleid gemoeid zijn. Ook wordt vermeld op welke Europese dimensie de taken betrekking (kunnen) hebben meest rechter kolom.

Vooraf: onderstaande taken zijn gebaseerd op de minimaal benodigde inzet voor de uitvoering van de beleidsbrief Europa en Duitsland.

Toelichting bij de taken:

1. en 2. Taken van de Portefeuillehouder en het Team Europa

De taken van het team Europa dienen drie verschillende doelen:

1. Coördinatie en sturing op focus, balans en samenhang
2. Dataverzameling, -analyse
3. Kennisdeling en strategische advisering

De portefeuillehouder en het team Europa zijn de spil in de organisatie voor de borging van de gevraagde samenhang in de uitvoering van het Europa- en Duitslandbeleid binnen de organisatie en de regio. Daarnaast jagen zij aan en enthousiasmeren zij binnen en buiten de organisatie voor de Europese en Duitse samenwerking met Fryslân.

3. en 4. De taken van de beleidsportefeuilles en portefeuille public affairs zijn:

1. Integraal sturen op focus, balans en samenhang,
2. Relevante data-aanlevering voor Dataverzameling en -analyse door Portefeuille Europa
3. Kennisdeling en strategische advisering

5. Voor de overige Friese partnerorganisaties

Wat de overige partnerorganisaties betreft kiezen we voor een pragmatische benadering waarover in Fryslân in het recente verleden al afspraken zijn gemaakt. Hierboven is aangegeven dat de partnerorganisaties hun inzet op Europa primair vormgeven via het EuropaPact Fryslân. De meeste partnerorganisaties zijn aangesloten bij het EPF (en andere overwegen toetreding). Bij de start van EPF is een Samenwerkingsovereenkomst afgesloten waar het Definitief Ontwerp Friese Projectenmachine deel van uitmaakt. In dat DO (blz. 29) is een tabel opgenomen waarin is aangegeven hoeveel capaciteit iedere partij in eigen huis moet regelen om in FPM- (nu: EPF-) verband te kunnen opereren.

Dat is voor:

- Grote(re) gemeenten 1,0 tot 1,5 fte,
- Kleine(re) gemeenten 0,5 tot 1,0 fte
- Kennisinstellingen 0,9 tot 1,5 fte

5. Taken van het EuropaPact Fryslân		Planning Resultaat	Dimensies
Bestuurlijk en ambtelijk door leden			Fondsen, Positie, Kaders
5.1.	Bijdrage aan de platformfunctie zoals gedefinieerd in de samenwerkingsovereenkomst EuropaPact Fryslân	Bestuurlijk: min. 5 x per jaar Ambtelijk: min. 6 x per jaar	F,P
5.2.	Wisselen kennis en ervaring uit m.b.t. te de uitvoering van Europa- en Duitslandbeleid in de regio Fryslân;		
5.3.	Nog nader aan te vullen, tijdens de uitvoering van de beleidsbrief in samenspraak met EPF-partners		

6. Vertegenwoordiging in samenwerkingsverbanden, investeren in relaties

Hierin zijn de taken uit 1.3 en 2.6 inzichtelijk gemaakt.

De Friese inzet op Europa vergt veel meer dan inspanning van de provincie Fryslân alleen: het gaat om een regionale inzet waarbij optimaal gebruik wordt samengewerkt met Friese, Noordelijke, nationale en internationale partners. Deze samenwerking is cruciaal om het nadeel dat Fryslân - als kleine regio met een dunne economische structuur in een sterk competitief Europa - heeft te kunnen compenseren en te kunnen omzetten naar een aanpak die in Europees verband meer kans op succes biedt.

De samenwerking kent verschillende schaalniveaus, waartussen in verschillende combinaties verbanden bestaan of moeten worden gelegd: het gaat om een aanpak van ecosystemen.

A. Fryslân

Op Fries niveau werken we als provincie samen met gemeenten, kennisinstellingen, bedrijfsleven, IPF en het Wetterskip.

Actie:

- De samenwerking met deze partners verloopt grotendeels via het EuropaPact Fryslân
- Daarnaast is er aanvullend sprake van bilateraal overleg tussen de provincie en individuele partners als dat nodig is
- In het PO Europa & Internationaal van de VFG tussen de Friese gemeenten en de provincie voeren wij periodiek (drie tot vier keer per jaar) overleg over Europese zaken (beleid en fondsen).
Deelname vanuit de provincie: gedeputeerde Douwstra + ambtelijk (Europacoördinator).

Planning: dit betreft een permanent proces

Daarnaast is er sprake van overleggrems op diverse inhoudelijke thema's, bijvoorbeeld:

- kernteam Biobased Fryslân waarin we overleggen met provincie, VCF en Building Balance (inz. landelijke ontwikkelingen).

- Voor circulaire materialen vinden er soortgelijke overleggen plaats met ecosysteempartijen (provincie, VCF, gemeenten, kennisinstellingen en een aantal marktpartijen). Dit gebeurt voor circulaire plastics en biobased materialen afzonderlijk, namelijk:
 - o Versnellingstafel circulaire plastics
 - o Versnellingstafel biobased materialen
 - o Ambitietafel wet- en regelgeving circulaire plastics
 - o Ambitietafel wet- en regelgeving biobased materialen
- Voor watertechnologie bestaat het watertechnologie Europa overleg. Daaraan nemen deel Wetsus, CEW, CIV Water, Water Alliance, gemeente Leeuwarden, provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân
- HTSM kent twee overleggen:
 - o Strategisch Overleg HTSM met ICD, IPF, gemeente Smallingerland en provincie Fryslân
 - o Stuurgroep ICD met de 23 bij ICD aangesloten bedrijven/kennispartners, gemeente Smallingerland en provincie Fryslân
- N.B.: deze lijst is niet uitputtend en zal tijdens de uitvoering nog verder worden aangevuld.

B. Noord-Nederland

Binnen Noord-Nederland werken we samen met de provincies Groningen en Drenthe, de gemeenten Groningen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân, Assen en Emmen en het SNN (als uitvoeringsorganisatie voor Europese regelingen en werkgever van de Haagse en Brusselse Public Affairs-medewerkers).

Actie:

- **Noord-Nederlandse lobbyagenda gericht op Brussel.** Deelnemen aan de voorbereiding en uitvoering van de lobbyagenda gericht op Brussel en waar nodig op Den Haag. (Deze wordt vastgesteld door de acht betrokken colleges van GS en B&W.)
De voortgang van de lobby wordt bestuurlijk bewaakt door de Regiegroep SNN (namens Fryslân: CdK Brok + gedeputeerde Douwstra). De uitvoering in Brussel berust bij de (Public-Affairs)PA-medewerkers van het SNN en de NG4, de uitvoering in Den Haag bij de PA-medewerkers van het SNN. In Brussel wordt ook samengewerkt met de lobbyisten van andere Noordelijke partijen buiten SNN-verband.

Planning:

- Dit betreft een permanent proces.

Grensoverschrijdende samenwerking Niedersachsen – Nederland (GROS)

Op 30 maart 2020 is de nieuwe gemeenschappelijke samenwerkingsagenda met bijbehorende governance tussen Nederland en Niedersachsen in Den Haag ondertekend.

Voor een optimale samenwerking met Niedersachsen werken de diverse Nederlandse overheidslagen in een multi level-aanpak samen als ware het één overheid. Rijk, provincies (Overijssel, Drenthe, Groningen en Fryslân), Euregio's en gemeenten stemmen bestuurlijk en ambtelijk af.

Actie:

- Voorbereiding en uitvoering van de GROS-agenda aan Nederlandse zijde:
- NL'se Stuurgroep GROS Nederland – Niedersachsen (CdK Brok, 2 x p.j.)
- Coördinerend en voorbereidend overleg GROS Niedersachsen (ambtelijk met Drenthe, Groningen en Overijssel, 6 x p.j.)
- Werkgroep GROS Nederland – Niedersachsen (ambtelijk, 6 x p.j.)
- Trekker werkgroep Circulaire Economie Noordoost-Nederland (p.m.)
- Voorbereiding en uitvoering GROS agenda Nederland-Niedersachsen:
- Triloog, (CdK Groningen voor de Regio, ambtelijk voorbereiden 1x p.j.)
- 4+1 Treffen, (bestuurlijk CdK Brok, ambtelijk 1x p.j.)
- Begeleidingsgroep (ambtelijk, 4x p.j.)

Planning: permanent proces met regulier overleg, frequentie per actie vermeld.

Gemeenschappelijke regeling Eems Dollard Regio (EDR)

De EDR is een gemeenschappelijke regeling voor lokale overheden in Weser-Ems en Noord-Nederland met een belangrijke netwerkfunctie voor het ontplooiën Duitsland-Nederland-initiatieven en interculturele kennisuitwisseling in de voor de lokale overheden relevante verantwoordelijkheden. Wij bevorderen via het bestaande netwerk van het GROS de toetreden van de eerste Friese leden aan de EDR.

C. IPO

Binnen het IPO vindt overleg en afstemming plaats tussen de twaalf provincies.

Dit heeft betrekking op de positie van de provincies in Europees verband. Het accent

zal de komende jaren sterk komen te liggen op de inzet van de lidstaat Nederland op het Meerjarig Financieel Kader 2028-2034 en de financiële afspraken die daarvan worden afgeleid (JTM/JTF, nationale enveloppe inclusief transitieregio's, regionale programma's EFRO). Het IPO (+ VNG en Unie van Waterschappen) overlegt hierover dan periodiek met het kabinet.

Actie:

- Bestuurlijke deelname aan BAC Regionale Economie (gedeputeerde Douwstra)
- Ambtelijke voorbereiding via de AAC RE

Planning:

- Overleg over MFK c.a. loopt vanaf eind 2024
- Daarna komen Europese aangelegenheden als permanent proces aan de orde in BAC RE en AAC RE

D. Europese netwerken en formele gremia

Fryslân neemt – rechtstreeks of indirect via andere provincies – deel aan diverse Europese programma's en netwerken die aansluiten bij onze inhoudelijke speerpunten. Netwerken zorgen voor kennisuitwisseling en zijn vaak de basis voor nieuwe projectideeën. Programma's en netwerken dwingen ons kritisch na te denken over ons beleid en over de kwaliteit van onze ideeën en dragen bij aan de zichtbaarheid van Fryslân in Europa. De programma's zijn bedoeld om internationale projecten te realiseren die bijdragen aan onze beleidsdoelstellingen en Europese middelen voor Fryslân opleveren.

Actie:

- Deelname aan de netwerken
- CPMR (Conference of Peripheral and Maritime Regions)
 - o Noordzee Commissie
- Executive Committee (bestuurlijk: prov. Groningen)
- Werkgroep Transport (bestuurlijk: gedeputeerde De Vries; ambtelijk: team Mobiliteit)
- Taskforce Climate (bestuurlijk: provincie Groningen)
- Ambtelijke ondersteuning voor deelname aan Ex Com en werkgroepen (Groningen en Drenthe, met input vanuit Fryslân)
- ERRIN (innovatie)
 - o Werkgroep (ambtelijk: PA-functionarissen SNN en NG-4 Brussel)
- ACR+ (Circulaire Economie)
 - o Ledenbijeenkomsten (ambtelijk, 2 x p.j.)
 - o Informatie-uitwisseling, partnersearch (ambtelijk, doorlopend)
- NPLD (Network to Promote Linguistic Diversity)
 - o P.m.
 - o Advisering (ambtelijk, doorlopend)
- De netwerken waaraan de gemeente Leeuwarden deelneemt en die voor de hele provincie ingezet worden:
 - o Eurocities

- o UN Global Compact Programme: heeft o.a. geleid tot alliantie van waterhubs van de Watercampus
- o UNESCO Creative Cities: Leeuwarden/Fryslân UNESCO City of Literature
- Deelname aan formele gremia
- HNP (Huis van de Nederlandse Provincies, Brussel)
 - o Algemeen bestuur (gedeputeerde Douwstra, 4 x p.j.)
 - o Advisering (ambtelijk, 4 x p.j.)
- Comité van de Regio's (CvdR)
 - o Volledig lidmaatschap plenaire vergadering (gedeputeerde Douwstra 5 x p.j.)
 - o Overleg Nederlandse delegatie (gedeputeerde Douwstra, 5 x p.j.)
 - o Fractieoverleg (gedeputeerde Douwstra, 5 x p.j.)
 - o Commissie SEDEC (gedeputeerde Douwstra, 5 x p.j.)
 - o Ondersteuning (ambtelijk, 3 dagen p.w. gekoppeld aan de bestuurlijke vergaderingen)
 - o Lidmaatschap Comité van de regio's (CvdR): wethouder Jonkman (Opsterland), ondersteuning loopt via de gemeente
 - o De annotatie voor de Friese leden van het CvdR zal ambtelijk worden afgestemd tussen de provincie en de gemeente Opsterland

Planning:

Betreft in alle gevallen een permanent proces met regelmatige bijeenkomsten. Frequentie per actiepunt vermeld

E. Deelname aan de Europese Subsidieprogramma's

Fryslân als Programmapartner van Europese fondsen:

De provincie Fryslân neemt aan twee EU-subsidieprogramma deel als Programmapartner. Het gaat om EFRO Noord en om Interreg VI A D-NL. Programmapartners wil zeggen dat de provincie zich gecommitteerd heeft aan de uitvoering en medefinanciering van beide programma's.

EFRO Noord:

Actie: Voorbereiding en uitvoering besluitvorming DB-SNN.
 Inzet provincie: gedeputeerde Economie Douwstra, lid Ambtelijke voorbereiding en uitvoering

Permanent proces. Wordt een taak van Bestuurszaken.

Interreg VI-A Deutschland-Nederland:

Interreg A is het enige Europese Interreg-subsidieprogramma's waarbij de programmapartners vaststaan, omdat het programma zich op de regionale innovatieve ontwikkeling van de betreffende grensregio richt.

Fryslân is een van de 15 Programmapartners Interreg VI-A programma Deutschland-Nederland 2021-2027. (Zie bijlage 2). In deze rol voeren wij de volgende werkzaamheden uit:

Actie:

- Voorbereiding en uitvoering besluitvorming:
 - o Comité van Toezicht (bestuurlijk gedeputeerde Douwstra en ambtelijk 3 x p.j.)
 - o Programmabrede Stuurgroep (ambtelijk mandaat besluit GS, 3 x p.j.)
 - o Regionale Stuurgroep EDR (bestuurlijk, 1 x p.j., ambtelijk mandaat 3 x p.j.)
- Voorbereiding advisering ten aanzien van:
 - o Afstemmingsgremium (beoordeling project ideeën, ambtelijk, incl. voorbereiding van advisering over project ideeën, 3 x p.j.)
 - o Beoordeling regionale project ideeën, (ambtelijk, incl. voorbereiding van advisering over project ideeën, 4 x p.j.)
 - o Voorbereiding Interreg VII-A (ambtelijk, p.m., bestuurlijk p.m.)
 - o Begeleidingsgroep Interreg VI A (adviesing CvT, ambtelijk, 3 x p.j.)
 - o Voorbereidingsgroep Interreg VII A (gaat samen op met begeleidingsgroep)
- Voorbereiding en besluitvorming Nederlandse programmapartners:
 - o Interprovinciale afstemming Noord-NL voor Afstemmingsgremium.
 - o Groningen, Fryslân, Drenthe (ambtelijk, 4 x p.j.)
 - o Interprovinciale afstemming Noord-NL voor besluitvorming Regionale Stuurgroep EDR, (ambtelijk 4 x p.j.)
- Interprovinciale advisering:
 - o Arnhemoverleg acht provincies input begeleidingsgroep/voorbereidingsgroep (ambtelijk 3 x p.j.)
 - o Ad hoc afstemming Nederlandse programmapartners: bestuurlijk en ambtelijk p.m.
 Planning: regulier en ad hoc overleg, frequentie per actie vermeld

Inzet op overige Europese subsidieprogramma's

Fryslân als regio kan kiezen uit het diverse aanbod van Europese Subsidieprogramma's waarbij geen partnerschap vereist is in het programma zelf. Hierbij onderscheiden wij een groep interregionale subsidieprogramma's die de naam zegt het de samenwerking binnen thema's tussen verschillende Europese regio's bevordert. Doorslaggevend voor de potentiële deelname is alleen dat Fryslân binnen het betreffende programmagebied valt. Wij zetten in op drie Interreg programma's waarmee wij onze beleidsdoelstellingen en de regio Fryslân kunnen behalen. De programmabrede werkzaamheden voor deze interreg-programma's worden uitgevoerd voor het RVO.

• Interreg-B North Sea Programme

- o Steering Committee (ambtelijk: provincies Drenthe, Overijssel, Noord-Holland; RVO)
- o Comité van Toezicht /Monitoring Committee

(ambtelijk: provincies Noord-Holland en Overijssel; Hoogheemraadschap Delfland; RVO)

- o Advisering, voorbereiding en besluitvorming, subsidieverlening cofinanciering projecten (ambtelijk meerdere keren per jaar)
- **Interreg-B North West Europe**
 - o lidmaatschap Noord-Nederland (bestuurlijk en ambtelijk): geeft toegang tot interessant programma met extra middelen.
PM: door verschuiving accent UK na Brexit naar Ierland versterkte inzet daarop
 - o Advisering, voorbereiding en besluitvorming, subsidieverlening cofinanciering projecten (ambtelijk meerdere keren per jaar)
- **Interreg-Europe, GLB, LIFE, Horizon, Erasmus+ en overage.**
 - o Interreg Europa: projectontwikkeling en advisering nationale Adviescommissie (NAC)
 - o Alle hier opgevoerde fondsen: advisering, voorbereiding en besluitvorming, subsidieverlening cofinanciering projecten (ambtelijk meerdere keren per jaar)

6.1. Spelers, rollen, verantwoordelijkheden en acties

Werken vanuit ecosystemen met een onderscheid tussen stakeholders en initiatiefnemers op Europees niveau vergt vanuit Fryslân als regio een actieve inzet van de volgende spelers, met vermelding van rollen en verantwoordelijkheden. Ook worden waar mogelijk concrete acties aangegeven.

Voor ondersteuning van het Europabeleid binnen de provinciale organisatie is het Team Europa onmisbaar door advies, kennisdeling en bevordering van de samenwerking die daarvan uitgaat. Het is de benodigde schakel voor de omzetting van ideeën vanuit de inhoudelijke teams naar het benutten van Europese kansen.

Voor de rolverdeling in de regio Fryslân is afstemming met het EPF en andere spelers nodig. Dit wordt gedurende de beleidsbriefperiode nader uitgewerkt.

College van GS

- a. Rollen en verantwoordelijkheden
 - Bewaakt en realiseert de Europese ambities uit het Bestuursakkoord
 - Bewaakt en realiseert de Beleidsbrief Europa en Duitsland en bespreekt periodiek Europese thema's vanuit een portefeuille-overstijgende benadering
 - Treedt op als de bestuurlijke vaandeldrager,

ambassadeur en inspirator van de Friese inzet op Europa en laat daarmee aan de organisatie en de Friese partners zien dat de ambities uit het Bestuursakkoord niet vrijblijvend zijn

- Individuele gedeputeerden zetten vanuit hun portefeuille gericht in op Europa om zo Fries beleid daadwerkelijk te verbinden met EU-beleid en daarmee succesvoller te maken
 - Het college als geheel en individuele collegeleden bouwen aan hun Europese netwerken en zijn daartoe regelmatig en proactief aanwezig bij activiteiten in Brussel, Duitsland of elders in Europa
- b. acties
 - Voor iedere portefeuillehouder wordt Europa een periodiek terugkerend agendapunt in het portefeuilleoverleg. In overleg tussen de portefeuillehouder, de PO-coördinator en de Europa-coördinator wordt bepaald met welke frequentie Europa aan de orde komt en in welk PO

Commissaris van de Koning

- a. rollen en verantwoordelijkheden
 - De CdK vervult met betrekking tot Europa enkele bijzondere rollen:
 - als lid van het AB SNN
 - als toekomstig voorzitter van het DB SNN (2025-2027),
 - als voorzitter van het Omgevingsberaad Waddengebied (als Rijksheer)
 - Ontvangt Europese gasten (Voorbereiding kabinet)
 - als bestuurder binnen de GROS Niedersachsen-Nederland (3xp.j. bestuurlijk en ambtelijk)

In deze vier functies gaat het om coördinatie, verbinding en ambassadeurschap

Provinciale Staten

- a. rollen en verantwoordelijkheden
 - PS houden zich sinds enkele jaren actiever met Europa bezig. Dit gebeurt primair via het Platform Europa uit PS dat regelmatig bijeenkomt om zich op de hoogte te stellen van ontwikkelingen inzake Fryslân en Europa
 - Het Platform komt niet in de plaats van de formele relatie tussen GS en PS en de daarbij behorende informatievoorziening, maar is daarop aanvullend
 - Jaarlijkse Fryslân Dei in Brussel
 - In het kader van GROS worden PS uitgenodigd voor de jaarlijkse Parlementariërontoetsing tussen Niedersachsen en Noordoost-Nederland.
- b. acties
 - De vorm waarin het Platform zich wil laten informeren (mondeling, schriftelijk, werkbezoeken) wordt in overleg met het Platform bepaald
 - De coördinerend portefeuillehouder Europa (gedeputeerde Douwstra) en de Europa-coördinator

- worden uitgenodigd voor de bijeenkomsten van het
- Platform. Afhankelijk van de agenda kunnen ook andere medewerkers van de organisatie worden uitgenodigd
- Vorbereiding en organisatie Fryslân Dei (Griffie en ambtelijk)
- Vorbereiding en deelname [Parlementariërontmoeting met leden Provinciale Staten Niedersachsen-Noordoost-Nederland \(Griffie en ambtelijk\)](#)

Friese partners

- Rollen en verantwoordelijkheden
 - De Friese partners (provincie, gemeenten, kennisinstellingen, bedrijfsleven, IPF en het Wetterskip) leveren vanuit hun ambities, mogelijkheden en contacten een actieve bijdrage aan het vergroten van de inzet op Europa die Fryslân als regio wil leveren.
- acties
 - De Friese partners binnen EPF:
 - nemen besluiten over de voorzetting van EPF vóór eind 2024;
 - regelen hun inzet op Europa primair via het EuropaPact Fryslân;
 - Waar de inzet via EPF niet volstaat worden tussen betrokken partijen aanvullend specifieke afspraken gemaakt;
 - Wij maken de toetreding van nieuwe EPF-partners mogelijk;
 - Actieve jumelages worden door de gemeenten Noardeast-Fryslân en Ameland onderhouden;

Ambtelijke organisatie provincie Fryslân

- Verantwoordelijkheden, taken en acties:

Team Europa

Team van experts dat als intern kenniscentrum optreedt op het gebied van Europese Wet- en regelgeving, Subsidieprogramma's, Europese organen, instellingen, netwerken en al het overige wat bij werken op Europees niveau komt kijken.

- Is de spil in de organisatie als het gaat om voorbereiding, advisering, besluitvorming en uitvoering van het Friese Europabeleid.
- Is beheerder van alle data en informatie met betrekking tot Europa binnen de organisatie zodat volgende rollen vervuld kunnen worden:
- Informatiemakelaar/vraagbaak over overige Europese aangelegenheden,
- Maakt informatie met betrekking tot Europa-aangelegenheden voor de organisatie toegankelijk. (Het geschikte medium nog te bepalen).
- Monitor van pijplijn van projecten in ontwikkeling en in uitvoering in relatie tot de Europese beleidsthema's,
- Analyses van de voortgang van de uitvoering van

het Europabeleid en advies hierover voor wat betreft informatie over Europese programma's stemt Team Europa deze rol af met het EPF.

- Geeft strategisch en operationeel advies op Europese aangelegenheden aan het college en de directie.
- Treedt op als verplicht adviseur over de besluiten die het college en de directie moeten nemen in het kader van de sturing op de realisering van de inhoudelijke prioriteiten uit de Beleidsbrief.
- Adviseert collega's uit beleidsteams bij de uitvoering van hun beleidsdoelstellen op Europese schaal.
- de inzet die de provincie levert ten behoeve van het ontwikkelen en uitvoeren van projecten die een beroep doen op Europese middelen.
- Onderhoudt contacten met de PA-functionarissen die namens Noord-Nederland of specifieke organisaties opereren in Brussel of Den Haag
- Treedt op als vertegenwoordiger van Fryslân in overlegsituaties, bijeenkomsten en evenementen m.b.t. Europa in regionaal, landsdelig, nationaal en internationaal verband
- Voortgezette bevordering van het Europabewustzijn in de organisatie:
- Informeren van bestuurders, directie, leidinggevenden en collega's voor de integrale uitvoering van Europese werkzaamheden binnen de beleidsthema's uit de beleidsbrief Europa.
- Helpen bij de afweging over de juiste geografische schaal van werken en bij keuze voor Europa ermee aan de slag te gaan.
- Werving van zo veel mogelijk collega's uit alle lagen van de organisatie voor deelname aan het Europe Ready programma.
- Maakt eens per jaar een ronde langs opgaven en andere organisatieonderdelen om de voortgang van de Uitvoeringsagenda Europa en Duitsland met collega's te bespreken, nieuwe kansen voor projecten en andere activiteiten te inventariseren en knelpunten te inventariseren en zo veel mogelijk op te lossen.

Medewerkers en leidinggevenden van diverse organisatieonderdelen

zie onder B: Formatieve consequenties van de Beleidsbrief

- Teams en afdelingen zijn de dragers van de werkinhoudelijke kennis binnen onze organisatie en van contacten met de buitenwereld.
- Deze teams voeren het Europabeleid mede actief uit door:
 - Waar ondersteunend aan het Friese beleid te kiezen voor de Europese schaal,
 - Team Europa te benaderen voor hulpvragen,
 - De informatie voor de monitoring van de beleidsbrief Europa aan te leveren bij het team Europa.
 - Zij leveren vanuit hun deskundigheid inhoudelijke bijdragen aan Friese/Noord-Nederlandse standpunten t.b.v. beleidsbeïnvloeding in Brussel aan het team

Europa.

- Verder leveren zij waar mogelijk ook mensen ten behoeve van de uitvoering van projecten
- Leidinggevend stimuleren de deelname aan het Europe Ready programma.
- Jongerenparticipatie binnen de inzet op Europa en Duitsland wordt vanuit het Kabinet ondersteund.

Concernmanagementteam

- Het CMT is ambtelijk de eerstverantwoordelijke voor de uitvoering van het Bestuursakkoord en daarmee ook voor de Europese ambities van de provincie Fryslân.
- Het CMT stimuleert en faciliteert (met menskracht en middelen) de inzet op Europa vanuit de organisatie. Het CMT gaat periodiek het gesprek aan met het team Europa en de organisatie over de inzet op Europa.
- Het CMT draagt er zorg voor dat de Europese doelstellingen en prestatie indicatoren per beleidsthema/begroting hoofdstuk worden opgenomen in de stukken van de P&C cyclus. Dit moet het beleidsinhoudelijke karakter van de Europese schaal van werken optimaal ondersteunen.
- Leden van het CMT treden waar nodig op als vertegenwoordigers van Fryslân in Europese overlegsituaties, bijeenkomsten en evenementen.

Directie

- De directie vervult haar rol m.b.t. Europa primair als onderdeel van het CMT.
- De directie hakt knopen door waar dat voor het ambtelijk deel van de provinciale inzet op Europa noodzakelijk is.
- De directie vertegenwoordigt Fryslân in Europese overlegsituaties, bijeenkomsten en evenementen.

De GS-coördinatie en opstellers van GS-besluiten

In het format voor GS-stukken wordt een onderdeel 'gekozen schaalniveau' opgenomen waarin de opsteller als het om projecten gaat waar de provincie Fryslân aan deelneemt, gemotiveerd aangeeft op welk schaalniveau (regio Fryslân, Noord-Nederland, nationaal, Europees) het project speelt en waarom voor dat niveau is gekozen. Zo wordt de organisatie gestimuleerd om bij de ontwikkeling van projecten te kiezen voor het schaalniveau dat inhoudelijk het beste past bij de Friese prioriteiten en de mogelijkheden voor het benutten van externe cofinanciering (landelijk of Europees) maximaal benut.

B. Formatieve consequenties van de Beleidsbrief

1. Algemeen

De uitvoering van deze beleidsbrief vraagt om voldoende uitvoeringscapaciteit bij alle betrokken partijen.

Uitgangspunt voor de Beleidsbrief is het werken vanuit de inhoud, waarbij er duidelijke prioriteiten zijn gesteld, de

'focusthema's'. De uitvoeringscapaciteit is gebaseerd op een realistische en onderbouwde raming van wat minimaal noodzakelijk is om de Friese doelstellingen op Europa en Duitsland, zoals verwoord in deze Beleidsbrief, te kunnen verwezenlijken. De raming die we in deze paragraaf geven, is uitgesplitst naar inzet vanuit de provinciale organisatie en vanuit de overige Friese partnerorganisaties.

2. Voor de provinciale organisatie

Voor de helderheid maken we hierbij onderscheid tussen Team Europa en overige onderdelen van de provinciale organisatie.

a. Team Europa (strategisch cluster):

In de huidige situatie is het zo, dat wat inhoudelijk hoort bij de taken van het Team Europa voor een deel is ondergebracht bij beleidsteams. (Zie noten).

- Europa coördinator:	1 fte
- Strategisch adviseur Duitsland	1 fte
- Interreg-A vertegenwoordiging	0,5 fte
- Strategische adviseurs Europese fondsen 8 fondsen *	2,5 fte
- Europees Lobbyadvies **	1 fte
- Monitoring en rapportage ***	1 fte
- Ondersteuner portefeuillehouder CvdR/HNP	0,5 fte
- Ondersteuner portefeuillehouder RvE ****	0,1 fte

Totaal strategisch cluster Europa: 7,6 fte

Gedekt vanuit overige teams: -/- 2,4 fte

Benodigd voor Team Europa: 5,2 fte

* OP EFRO (voor 0,5 fte vanuit Economie), Interreg A, Interreg NSR, Interreg NWE, Interreg Europa, Creative Europa, Horizon, LIFE, Erasmus+

** Gedekt via overig deel van de organisatie

*** Voor 0,8 fte vanuit Landelijk gebied 1 (GLB, NSP en ANLB)

**** Vanuit Team Bestuurszaken

b. Team Europa (beleidsadviseurs speerpunten):

Dit de inzet p.m., vanuit de beleidsteams voor het werken aan de beleidsdoelstellingen op Europese(Duitse) schaal. Zij maken organisatorisch nu al deel uit van de betreffende inhoudelijke teams conform de betreffende beleidsbrieven. Deze inzet is een voorwaarde voor de uitvoering van de Europese beleidsdoelstellingen. Het Team Europa is voor hen dienstverlenend zoals eerder omschreven.

c. Beïnvloeding kaders en beleid op Europese schaal.

Beïnvloeding vanuit Fryslân wordt De benodigde lobbyinzet van Fryslân moet worden bepaald uit strategisch inzicht van is een moet worden bepaald vanuit de inhoud strategisch inzicht op welke inhoudelijke agenda's Dit speelt in Brussel en Den Haag en vergt – afhankelijk van het onderwerp en de fase van beïnvloeding – inzet op ambtelijk en bestuurlijk niveau. De ambtelijke inzet moet worden geleverd door het juiste samenspel - van geval tot geval te bepalen - tussen provinciale medewerkers (Team Europa, inhoudelijke deskundigen, lobbycoördinatoren) en de Noord-Nederlandse c.q. Friese PA-functionarissen in Brussel en/of Den Haag

d. Uitvoering Europese wet- en regelgeving: dit behoort tot het reguliere takenpakket van de betreffende inhoudelijke teams

C. Risicoparagraaf

Bij de uitvoering van de Friese Beleidsbrief Europa en Duitsland 2024-2030 spelen de volgende risico's, die wij in overleg met de Friese partners zullen monitoren.

- De beschikbaarheid van voldoende financiële middelen vanuit de provincie
- De beschikbaarheid van voldoende financiële middelen bij de Friese gemeenten (herverdeling Gemeentefonds 2026)
- De tussentijdse herziening van het Meerjarig Financieel Kader van de EU (o.a. door de migratieproblematiek, de oorlog in Oekraïne, klimaatmaatregelen/energietransitie)
- De verdeling van de Europese structuurfondsen voor de nieuwe programmaperiode 2028-2034
- De verdeling Interregmiddelen 2028-2024 tussen verschillende Interregprogramma's door Ministerie van EZ
- Verkiezingsuitslagen in andere Europese landen waarmee we vanuit Fryslân samenwerken.